

ŠOS-2020-PR-37

Janez Cigler Kralj
Minister
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana
gp.mddsz@gov.si

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva 20, 25
1000 Ljubljana
gp.gs@gov.si

Ljubljana, 25. marec, 2020

ZADEVA: Odprto pismo Študentske organizacije Slovenije Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in Vladi Republike Slovenije glede pomoči študentom v času epidemije

Spoštovani,

Predsednik Vlade Republike Slovenije g. Janez Janša je na novinarski konferenci 24. marca 2020, ob predstavitvi paketa kriznih ukrepov dejal, da želi Vlada RS z ukrepi stanje v Sloveniji zamrzniti. Glede na to, da predlagani ukrepi ne zajemajo skupine dijakov in študentov (150.000 prebivalcev Republike Slovenije), predlagamo ukrep, s katerim želimo dijakom in študentom s kar se da malo spremembami premagati čas epidemije bolezni COVID-19. Kot smo že sporočili z dopisom ŠOS-2020-PR-35 z dne 20. marca 2020, je največji udarec tej skupini prizadel upad ponudbe in možnosti opravljanja začasnega in občasnega dela dijakov in študentov (študentskega dela).

Povzetek stanja

Študentska organizacija Slovenije (ŠOS) ves čas svojega obstoja zagovarja institut študentskega dela kot socialnega korektiva. Kot že ničkolikokrat opozarjamo, da študentsko delo dijakom in študentom zagotavlja skoraj trikratnik sredstev, ki jih država namenja preko štipendij. Izpad študentskega dela s tega vidika tako predstavlja večje tveganje za socialno izključenost mladih, kot izpad štipendijske politike(!).

V letu 2018 je cca. 100.000 dijakov in študentov opravljal študentsko delo, njihov povprečni mesečni neto prihodek pa je znašal 185 eurov. Številka ni visoka, a je še vedno višja, kot znaša povprečna višina državne štipendije. Ta znaša 125 eurov, prejema pa jo le okoli petina (15.000)

študentov. Po podatkih mednarodno primerljive raziskave Evroštudent kar 44 % vseh razpoložljivih sredstev študentov predstavljajo prihodki od dela, le 9 % pa štipendije.

Glede na to, da Vlada RS ni predlagala kakršnihkoli ukrepov, ki bi zmanjšali življenjske stroške študentov (plačilo stanarin v študentskih domovih in pri zasebnih najemodajalcih; plačilo šolnin ter drugih s študijem povezanih stroškov, itd.), je **nujno potrebno** zagotoviti nadomestilo za izpad dohodkov dijakov in študentov, tudi če ti prihodki v povprečju niso visoki.

Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) je v letu 2019 skoraj 20.000 dijakov in študentov preko študentskega dela zaslužilo vsaj 50 % neto minimalne plače za leto 2019 (dobrih 330 eurov mesečno). Ocenjujemo, da teh 20.000 dijakov in študentov izobraževanja oz. študija s tolikšnim izpadom dohodkov izobraževanja **ne bo moglo nadaljevati in zaključiti**.

Predlog ukrepa

Študentska organizacija Slovenije predlaga, da se dijakom in študentom, ki so zaradi upada gospodarske aktivnosti v času razglašene epidemije COVID-19, nameni **nadomestilo za izpad dohodkov iz študentskega dela**.

Za to se uporabi enak mehanizem za plačilo dela, kot to sicer velja za opravljeno študentsko delo, preko koncesionarjev za posredovanje študentskega dela. Na ta način se nemoteno zagotavljajo tudi sredstva za zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko blagajno, koncesijsko dajatev ter sredstva za zagotavljanje štipendij ter bivanjskih in drugih visokošolskih kapacitet (koncesijska in dodatna koncesijska dajatev).

Predlagamo, da se za dijake in študente izračuna povprečni mesečni bruto prihodek v zadnjih 12 mesecih. Na podlagi tega izračuna pa se dijakom in študentom nameni mesečno nadomestilo za izpad dohodkov v enaki višini, kot to velja za zaposlene po pogodbi o zaposlitvi, t.j. **80% povprečnega mesečnega prihodka v zadnjih 12 mesecih**.

Republika Slovenija izvede bruto bruto plačilo izdanih zahtevkov posrednikom študentskega dela, ki so v zadnjih 12 mesecih posredovali študentsko delo, ti pa po ustaljenih pravilih obračunajo in nakažejo sredstva v vse javne blagajne, oba proračunska sklada, na ŠOS in za sebe zadržijo del koncesijske dajatve za storitev, ki jo opravljajo. S tem zagotovimo tekoče kontinuirano delovanje vseh podpornih stebrov za študente tudi za čas po ukrepih.

Osnutek predlaganega člena

(1) Študentom, ki so zaradi razglašene epidemije izgubili možnost opravljanja začasnega in občasnega dela, se dodeli nadomestilo za izpad dohodka iz študentskega dela za čas trajanja epidemije.

(2) Z izplačilom nadomestila iz prejšnjega odstavka tega člena se krijejo tudi prispevki in dajatve iz začasnega in občasnega dela dijakov in študentov, ki so določeni s področno zakonodajo.

(3) Koncesionarji za posredovanje začasnega in občasnega dela dijakov in študentov izvedejo preračun povprečnega mesečnega stroška delodajalcev za opravljeno delo dijakov in študentov v preteklih 12 mesecih. Na podlagi izvedenega preračuna, koncesionarji ministrstvu, pristojnemu za delo, do 10. v mesecu za pretekli mesec, izdajo zahtevke v višini 80 % povprečnega mesečnega stroška delodajalcev za preteklih 12 mesecev.

(4) Na podlagi izdanih zahtevkov, ministrstvo, pristojno za delo, koncesionarjem za posredovanje začasnega in občasnega dela dijakov in študentov nakaže sredstva iz prejetih zahtevkov.

(5) Koncesionarji za posredovanje začasnega in občasnega dela dijakov in študentov prejeta sredstva obračunajo in nakažejo dijakom in študentom ter s področno zakonodajo določenim prejemnikom sredstev iz začasnega in občasnega dela dijakov in študentov.

(6) Izplačilo koncesionarjem izvede ministrstvo, pristojno za delo, do 15. v mesecu za pretekli mesec, koncesionarji pa obračun in izplačilo izvedejo do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Ocena finančnih posledic

Ocenjujemo, da je višina potrebnih sredstev za zagotovitev tega ukrepa, na podlagi podatkov ŠOS o obračunanem študentskem delu za obdobje marec 2019-februar 2020, **23.000.000,00 evrov mesečno** (davek na dodano vrednost ni vključen).

Pri tem poudarjamo, da se od 23 mio evrov v pokojninsko in invalidsko blagajno vrne 4 mio evrov, v sklad za štipendije skoraj 1,5 mio evrov, v zdravstveno blagajno pa dober milijon evrov. Dijaki in študenti bi na svoje račune skupaj prejeli dobrih 14,5 mio evrov mesečno.

ŠOS je v petek, 20. marca 2020 na Vlado RS in pristojna ministrstva že naslovila dopis s predlogi ukrepov. Pri ukrepih, vezanih na subvencionirano študentsko prehrano, subvencioniran javni potniški promet in subvencionirano bivanje še vedno vztrajamo. Zato poleg predhodno opisanega ukrepa **nadomestila za izpad dohodkov iz študentskega dela** predlagamo še:

- da Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport vsem študentom, ki imajo pogodbe za bivanje v študentskih domovih, zagotovi brezplačno bivanje v času razglašene epidemije;
- da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ponudnikom subvencionirane študentske prehrane, ki sicer ne izvajajo dostave na dom omogoči, da začnejo ponujati tudi to storitev. Na ta način se vsaj v manjšem obsegu spodbudi

gostinski sektor. Prav tako predlagamo, da se ukine 4 urno obdobje med koriščenjem subvencij, s tem omogočimo naročanje večjega števila obrokov naenkrat in manjšo izpostavljenost dostavljavcev različnim osebam. Prav tako naj se razmisli o možnosti unovčevanja neporabljenih subvencij iz predpreteklih mesecev;

- **da Ministrstvo za infrastrukturo vsem študentom, ki so za mesec marec kupili subvencionirano vozovnico omogoči brezplačno vozovnico za javni potniški promet za prvi mesec po zaključku epidemije.**

Glede na to, da ŠOS glede navedenih predlogov ukrepov ni prejel odziva pristojnih ministrstev in Vlade RS, pričakujemo, da se na nov poziv vendarle odzovete. Pri pripravi konkretnih ukrepov smo Vam, kot vedno, na voljo za pomoč.

Študentska organizacija Slovenije
Klemen Peran, I.r.
Predsednik

V vednost:

- medijem.